

поєднувати фінансові, соціальні й економічні інтереси центру з інтересами адміністративно-територіальних одиниць та органів місцевого самоврядування [2, с. 41-42].

Вищевикладені питання стають особливо важливими у контексті проведення адміністративно-територіальної реформи, оскільки бюджетна реформа має відбуватися паралельно з реформою адміністративно-територіального устрою. Основний напрям реформи міжбюджетних відносин - наявність інституційної стійкості при розмежуванні повноважень і відповідальності, що не може бути порушено в односторонньому порядку. Для реалізації такої стратегії потрібно: забезпечення законодавчо закріпленої автономії регіональної і місцевої влади з розподілом податкових і витратних повноважень; уточнення витратних зобов'язань кожного рівня і наявність законодавчих гарантій їх автономного фінансування за рахунок достатньої власної податкової бази [3, с. 92].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Швець В.Я. Концептуальні підходи до вдосконалення системи міжбюджетних відносин // Фінанси України. - 2005. - № 3. - С. 23-31.
2. Долішній М. Фінансова політика і стабілізація економіки України // Регіональна економіка. - 2004. - № 7. - С. 37-45.
3. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України. - К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 608 с.

Боднар Т.В., студент 6-го курсу Хмельницького відділення Навчально-наукового інституту заочного навчання Національної академії внутрішніх справ

БАНКІВСЬКА ТАЄМНИЦЯ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Питанням таємниці керівництвом будь-якої країни у світі приділяється особлива увага. Дана тема була актуальна з прадавніх часів. Час існування понять “таємниця”, “банківська таємниця” обчислюється вже сторіччями, але в нашій суверенній державі вони з'явилися не так давно, утім, як і сама держава.

Взагалі, згідно визначення у Великій радянській енциклопедії поняття “таємниця” це - відомості, що зберігаються в тайні; дані, що не підлягають розголошенню. Таємниця, в залежності від характеру відомостей, може бути державною, службовою, військовою, банківською тощо [1].

Інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку і розголошення якої може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту, є банківською таємницею.

Банківською таємницею, зокрема, є: відомості про банківські рахунки клієнтів, у тому числі кореспондентські рахунки банків у Національному банку України; операції, які були проведені на користь чи за дорученням клієнта, здійснені ним угоди; фінансово-економічний

стан клієнтів; системи охорони банку та клієнтів; інформація про організаційно-правову структуру юридичної особи - клієнта, її керівників, напрями діяльності; відомості стосовно комерційної діяльності клієнтів чи комерційної таємниці, будь-якого проекту, винаходів, зразків продукції та інша комерційна інформація; інформація щодо звітності по окремому банку, за винятком тієї, що підлягає опублікуванню; коди, що використовуються банками для захисту інформації.

Інформація про банки чи клієнтів, що збирається під час проведення банківського нагляду, становить банківську таємницю.

Банки зобов'язані забезпечити збереження банківської таємниці шляхом: обмеження кола осіб, що мають доступ до інформації, яка становить банківську таємницю; організації спеціального діловодства з документами, що містять банківську таємницю; застосування технічних засобів для запобігання несанкціонованому доступу до електронних та інших носіїв інформації; застосування застережень щодо збереження банківської таємниці та відповідальності за її розголошення у договорах і угодах між банком і клієнтом.

Службовці банку при вступі на посаду підписують зобов'язання щодо збереження банківської таємниці. Керівники та службовці банків зобов'язані не розголошувати та не використовувати з вигодою для себе чи для третіх осіб конфіденційну інформацію, яка стала відома їм при виконанні своїх службових обов'язків.

Приватні особи та організації, які при виконанні своїх функцій або наданні послуг банку безпосередньо чи опосередковано отримали конфіденційну інформацію, зобов'язані не розголошувати цю інформацію і не використовувати її на свою користь чи на користь третіх осіб. У разі заподіяння банку чи його клієнту збитків шляхом витоку інформації про банки та їх клієнтів з органів, які уповноважені здійснювати банківський нагляд, збитки відшкодовуються винними органами.

Інформація щодо юридичних та фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, розкривається банками: на письмовий запит або з письмового дозволу відповідної юридичної чи фізичної особи; за рішенням суду; органам прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Національному антикорупційному бюро України, Антимонопольного комітету України - на їх письмову вимогу стосовно операцій за рахунками конкретної юридичної особи або фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності за конкретний проміжок часу; центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику: на його письмову вимогу щодо наявності банківських рахунків; центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, на його запит щодо фінансових операцій, пов'язаних з фінансовими операціями, що стали об'єктом фінансового моніторингу (аналізу) згідно із законодавством щодо запобігання

та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а також учасників зазначених операцій; органам державної виконавчої служби на їх письмову вимогу з питань виконання рішень судів та рішень, що підлягають примусовому виконанню відповідно до Закону України “Про виконавче провадження”, стосовно стану рахунків конкретної юридичної особи або фізичної особи, фізичної особи - суб’єкта підприємницької діяльності; Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку у випадках самостійного подання банком інформації про банк як емітент та адміністративних даних відповідно до законів про цінні папери та фондовий ринок; за рішенням суду Національному агентству з питань запобігання корупції стосовно наявності та стану рахунків, операцій за рахунками конкретної юридичної особи або фізичної особи, фізичної особи - суб’єкта підприємницької діяльності відповідно до Закону України “Про запобігання корупції”; іншим банкам у випадках, передбачених цим Законом та Законом України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” [2].

Інститут банківської таємниці в українському праві з’явився порівняно недавно, а його поява, як свого часу, і у більшості розвинутих країнах світу, була зумовлена, в першу чергу, стрімким розвитком економічних відносин у суспільстві, природними процесами становлення і розвитку банківської системи України, які мали місце з початку 90-х років і які тривають сьогодні.

Правовий інститут банківської таємниці є обов’язковим атрибутом правової системи будь-якої економічно розвинутої країни. Наявність його є не тільки обов’язковою державною гарантією забезпечення свободи та недоторканості особистого життя громадян, проголошеної як конституціями більшості демократичних країн світу, так і міжнародними договорами і Конвенціями. Наявність державного забезпечення інформації режимом банківської таємниці в країні є одним із необхідних атрибутів для забезпечення колективних економічних інтересів осіб, що провадять діяльність у сфері бізнесу через правовий інститут юридичних осіб [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Велика радянська енциклопедія / Редкол.: Введенський Б.А. (головний редактор) та ін. - М.: Державне наукове видавництво “Велика радянська енциклопедія”. - 1956. - 41 т. - С. 524.
2. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07 грудня 2000 року № 2121-III // ВВР, 2001, № 5-6, ст. 30.
3. Гетманцев Д.О. Банківська таємниця: особливості її нормативно-правового регулювання в Україні та в законодавстві зарубіжних країн / <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=85399>.